

M.S.W Semester - 2 (CBCS) Examination**March/April – 2026 (As Per Syllabus Year-2018)****Development of Tribal and NT-DNT Communities (ELECTIVE)****Time: 2:30 Hours****Marks:70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧	જનજાતિ સમાજની મુખ્ય સમસ્યાઓ વિગતવાર સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૧	જનજાતિ વિકાસ માટેના કાર્યક્રમો અને વિકાસના અભિગમો સમજાવો.	
પ્રશ્ન-૨	પ્રિમિટિવ ટ્રાઈબ્સનો અર્થ અને તેમની હાલની સ્થિતિ સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૨	ગુજરાતની પ્રિમિટિવ જનજાતિઓ-કથોડી, કોલધા, કોટવાડિયા, પઢાર અને સિદ્દી વિશે માહિતી આપો.	
પ્રશ્ન-૩	વિમુક્ત અને વિચરતી જાતિઓનો ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષ્ય સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૩	વિચરતી વિમુક્ત સમુદાયોની હાલની સ્થિતિ અને તેમની સમસ્યાઓ સમજાવો.	
પ્રશ્ન-૪	જનજાતિ વિકાસ માટે સરકાર દ્વારા અમલમાં મુકાયેલી યોજનાઓ સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૪	વિચરતી વિમુક્ત સમુદાયોના વિકાસ માટે સરકાર અને NGO દ્વારા કરવામાં આવેલા પ્રયત્નો સમજાવો.	
પ્રશ્ન-૫	ટૂંકનોંધ લાખો. (કોઈપણ બે)	(૧૪)
	1) ભારતના જનજાતિ સમાજની વિશેષતાઓ.	
	2) જનજાતિ સમાજ અને મુખ્ય સમાજ વચ્ચેનો સંબંધ.	
	3) જનજાતિ જીવનશૈલીના મુખ્ય તત્વો.	
	4) જનજાતિ સમાજમાં સંસ્કૃતિનું મહત્વ.	

ENGLISH VERSION

Que.1	Explain in detail the major problems of tribal society.	(14)
	OR	
Que.1	Explain the programmes and approaches for tribal development.	
Que.2	Explain the meaning of Primitive Tribes and their present situation.	(14)
	OR	
Que.2	Give information about the Primitive Tribes of Gujarat – Kathodi, Kolgha, Kotwadia, Padhar and Siddi.	
Que.3	Explain the historical perspective of De-notified and Nomadic Tribes.	(14)
	OR	
Que.3	Explain the present situation and problems of De-notified and Nomadic communities.	
Que.4	Explain the government schemes implemented for tribal development.	(14)
	OR	
Que.4	Explain the efforts made by the Government and NGOs for the development of De-notified and Nomadic communities.	
Que.5	Write short notes. (Any Two)	(14)
	1) Characteristics of tribal society in India.	
	2) Relationship between tribal society and mainstream society.	
	3) Main elements of tribal lifestyle.	
	4) Importance of culture in tribal society.	
